

DOI: 10.12958/2227-2844-2021-7(345)-239-247

Тупиця О. Ю.,

кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри української, іноземних мов та перекладу
Вищого навчального закладу Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі»,
м. Полтава, Україна.
tupytsya@ukr.net
<https://orcid.org/0000-0002-6329-7011>

Зімакова Л. В.,

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри дошкільної освіти
Полтавського національного педагогічного університету
імені В. Г. Короленка, м. Полтава, Україна.
liliyazimakova1976@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0001-8066-5181>

**РОЗВИТОК ФОНЕТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ
ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ДРУГОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ**

Сьогодення визначає необхідність володіння кількома іноземними мовами, саме тому спеціальність “Філологія (переклад)” є популярною серед здобувачів вищої освіти в Україні. Освітні програми різних університетів мають свої специфічні риси, зокрема в спрямованості на переклади в галузях, спеціалізаціях на другій, третій іноземних мовах та ін. Студенти, починаючи навчання на цій спеціальності, вже мають знання з англійської мови, які поглиблюють, вивчаючи різноманітні теоретичні й практичні дисципліни, а другу іноземну мову “обирають” в університеті. Переважно друга мова – німецька, яку більшість студентів не вивчали.

Вивчення другої іноземної мови відбувається як практичний курс, який спрямовано на оволодіння фонетикою, усним та писемним мовленням, граматику; розвиток умінь і навичок у різних видах мовленнєвої діяльності за допомогою методів та прийомів, орієнтованих на засвоєння різних аспектів мовленнєвої компетенції. Важливе значення для оволодіння другою мовою має врахування лінгвістичного досвіду студентів у англійській та рідній мовах. Постає важлива проблема, як швидко “занурити” майбутніх філологів-перекладачів у другу іноземну мову.

Фонетична компетентність на початковому етапі вивчення іноземної мови є предметом дослідження у працях багатьох сучасних учених:

В. Гутник вивчає особливості формування фонетичної усвідомленості у майбутніх учителів у комунікативному вступному курсі з німецької мови (Гутник, 2016); О. Чухно досліджує зміст професійної фонетичної компетентності майбутніх учителів англійської мови при вивченні німецької (Чухно, 2019); Т. Мельник описує процеси формування фонетичної компетенції студентів на заняттях із іноземної мови (Мельник, 2020); специфіку навчання другої іноземної мови вивчає С. Чорна (Чорна, 2016). Водночас, визначену нами проблему доречно розглядати не лише в теоретичному, а й практичному плані: формування фонетичної компетентності в діяльнісному аспекті, її взаємозв'язки з лексичною та граматичною компетентностями.

Об'єктом нашого дослідження є процес навчання німецької мови бакалаврів спеціальності 035 Філологія за освітньою програмою 035.041 “Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська” на початковому етапі. Ми поставили собі за мету розглянути можливі шляхи інтенсифікації вивчення другої іноземної (німецької) мови на початковому етапі, а саме: оволодіння уміннями й навичками німецької вимови з паралельним інтенсивним набуванням лексичних і граматичних навичок. Вступний курс із фонетики другої іноземної мови навчальним планом не передбачено, тому виникає необхідність організації такої роботи на початковому етапі під час вивчення “Практичного курсу другої іноземної мови та перекладу (німецька)”.

Комунікативно-діяльнісний підхід є провідним у організації вивчення іноземної мови у ЗВО, що визначається як спільна продуктивна діяльність, побудованої на основі суб'єкт-суб'єктних відносин її учасників (студентів та викладача). Комунікативно-діяльнісний підхід, на думку О. Олексенко спрямовує студента на активність у пізнанні іншомовних реалій, усвідомлення значущості саморозвитку, пробуджує творчий потенціал (Олексенко, 2018). Погоджуємось із думкою, що комунікативний підхід до навчання має охоплювати всі рівні: вербальний, граматичний і когнітивний. Отже, для формування навичок вільного користування мовою необхідно розширити не тільки мовну картину світу, але й позамовну, яка базується на своєрідних асоціативно-чуттєвих образах, пов'язаних із предметом говоріння. Студент має відчутти атмосферу мовного середовища. Це визначає характер і дидактичну спрямованість діяльності викладача-мовника (Агібалова, 2018). Спираючись на комунікативний підхід, ми починаємо вивчення німецької мови як другої іноземної. Розвитку комунікативної компетентності також активно сприяє застосування інтерактивних методів навчання, тому що комунікативна компетентність у структурі іншомовного спілкування означає не лише знання правил спілкування, а реальне використання знань для вирішення проблем. Ми застосовуємо моделювання умов спілкування та інтерактивний метод при вивченні фонетики німецької мови. Викладач перебуває в діалозі зі студентами, вони рівноправні учасники навчального процесу, навчання починаємо через навчальну гру “в німецьку мову”.

Методисти переконані, що фонетична компетентність є важливою складовою усіх мовленнєвих навичок (насамперед в аудіюванні та говорінні). Але не менш важлива її роль і в писемному мовленні (мовленнєва кінестезія). Також оволодіння усним мовленням і читанням неможливе без стійких фонетичних навичок.

Спочатку вивчаємо алфавіт, вивчаємо фонemi (транскрипція), одночасно можливі способи написання та приклади: фонема /a:/ – a, ah, aa – Wagen, er nahm, Staat (голосно хором повторюємо, крім того, для кожного прикладу робимо пояснення лексичного й граматичного значення), /ä:/ – ä, äh – Mädchen, wählen, /a/ – a – hatte, Stadt (продовжуємо з іншими фонемами, можна за алфавітом). Особливу увагу звертаємо на відмінності від англійської та української мов (вивчаємо довгі й короткі голосні, дифтонги, особливі сполучення голосних і приголосних, носові приголосні, придихові тощо). Починаємо грати зі звуками. Перша “гра” – довгі голосні (Langvokale spielen). Наприклад: *Ach, saaaagte die Maus, die Welt wird enger mit jeeeeedem Taaaaag. Zuerst waar sie sooooo breit, dass ich Angst hatte, ich liief weiter und waar glücklich, dass ich endlich rechts und links in der Ferne Mauer saaaah, aber diiiiese langen Mauern laufen sooooo schnell aufeinander zuuuu, dass ich schoon im letzten Zimmer bin, und dort im Winkel steeeht die Falle, in die ich laufe. – Du musst nur die Laufrichtung ändern, saaaagte die Katze, und fraaaaß sie.* Обов’язково “візуалізуємо” текст, робимо його переклад. Потім граємо в “короткі голосні”, “довгі і короткі”, “гра /-Ə/, /v/, /a/, /a:/”, “-e в закінченнях”, “гра з сопливим носом” (носові звуки), “ненаголошений перший склад”, “-ern та -en”, “дифтонги”, “твердий приступ”, “-ch”, “sch”, “k, ck, ch”, “h”, “z – tß”, “ng” та ін.

Наступний етап роботи над фонетикою німецької мови ми назвали “гра в німецьку вимову”. Тобто, створюємо ситуацію, коли студент опиняється в середовищі розмовної німецької мови. Для цього визначили кілька особливостей, що характерні для “німецької вимови”, а саме: фонетичні та морфологічні “Abschleifungen” (“стирання”) у розмовній мові (Тупиця, 2018). Простіше кажучи, це такі фонетичні та морфологічні явища, які створюють “німецьку вимову”, допомагають студентам швидко навчитися, імітуючи.

Перше “стирання” – вимова німецького **-r** у кінці складу, слова чи перед складом із іншим приголосним. У цій позиції вимова німецького **-r** наближається до українського **-a /v/**: *der, mir, wir, vergessen, hergelaufen, erleben, Computer, aber, fort, du wirst.* Промовляємо речення інтенсивно, “граємо в німецьку вимову”, демонструємо контраст із рідною мовою: *Aber Leider hatten wir immer wieder Ärger in der Firma. Die Feuerwehr fährt schneller als die Bundeswehr. Aber unser Traktor fährt noch schneller. Herr Müller, so ein Ärger, der Mörder ist fortgelaufen.* Обов’язково “візуалізуємо” ці речення, робимо їх переклад.

Друге “стирання” – вимова **-e** в кінці складу – як ненаголошений звук, коротко, без напруження: *habe - Blume - Liebe - beide - geschriebene und gelesene Gedichte.* Так само “граємо в німецьку вимову” разом із

викладачем на прикладі речень: Ich liebe schöne Blumen. An Annette denke ich jede Minute. “Стирання” -*e* відбувається в розмовній німецькій мові також у кінці слова, цей звук повністю зникає, наприклад, у першій особі презенс чи в кон’юнктиві II: Ich komme gerne zu dir und bleibe bei dir. Das würde ich mir gut überlegen, ich hätte das überhaupt nicht so gemacht wie du. Ich habe Ärger zu Hause. Обов’язково записуємо ці речення (можна підготувати роздруківки до заняття), робимо переклад. “Стирання” -*e*- в середині слова: unsere - eüere - teüerer - bessere - klettere - schüttele -*e*- в середині складу може повністю зникати при швидкій вимові: Zum besseren Kennenlernen unserer Weine gebe ich Ihnen unseren Prospekt mit. Der hintere Wagen ist teurer als unserer hier.

Третє “стирання” -*en* у кінці слова. Ми імітуємо цей звук за допомогою українського -*m* /*m*/: Haben Sie was? Особливо помітним це фонетичне явище стає на місцях збігу кількох приголосних: b/p+en – bm/pm: haben, sieben, Abend, klappen (зміна кінцевих приголосних); n/m+en – n 'n/m 'm: denen, Bremen, nehmen, rennen (як один склад). В інших випадках: d/t+en – dn/tn: hatten, Baden-Baden, Garten, reden; g/k+en – gn/kn: wegen, gegen, Gegend, wecken (зміна закінчень); l/r+en – ln/rn: fallen, bellen, fahren, wir waren (слова вимовляються як односкладові); так само: ch/s/z+en – chn/sn/zn: krachen, sprechen, fassen, kratzen. Потім “граємося” з фразами типу: Die beiden haben einen schönen Abend zusammen verbracht. In dem Graben sitzen Knaben, die sich an den Schaben laben. Kennst du die sieben Schwaben, die Angst vor einem Hasen haben. Wir werden Musikanten in Bremen und wollen dich mitnehmen.

Четверте “стирання” – прийменник із артиклем (*Präposition + Artikel*): An 'nem schönen Abend mit so 'nem Typ in 'ner Kneipe beim Wein. Ненаголошені артиклі можуть із попередніми словами (прийменниками) зливатися при швидкій вимові. У деяких випадках таке злиття навіть є граматичним правилом, тобто з’являється на письмі. Наприклад: mita (mit der), mitm (mit dem), mitner (mit einer), mitnem (mit einem), fürn (für den), fürne (für eine), fürnen (für einen), fürs (für das), im (in dem), innem (in einem), innen (in einen), ins (in das), beim (bei dem), beiner (bei einer), beinem (bei einem), son (so ein), sone (so eine), annen (an einen, an den), annem (an einem, an dem). Продовжуємо практичною “грою-імітацією німецької вимови” на прикладі речень: Wir haben in einem Keller gesessen und uns mit dem besten Wein betrunken. Ich nehme Sie auf der Stelle bei dem Wort. So eine dumme Sache, und das wegen so einem Mann.

П’яте “стирання” – дієслово й особовий займенник (*Verb + Personalpronomen*): Hitze hat se sagt se hätt se. Особові займенники, які стоять після дієслова (ненаголошені), змінюють свої звукові властивості, вимовляються коротко, інколи повністю стираються: hatse (hat sie), gehnse (gehen sie), isse (ist sie), hatta (hat er), machta (macht er), kommta (kommt er), hats (hat es), machts (macht es), wills (will es), haste (hast du), biste (bist du), machste (machst du), habmwa (haben wir), gehnwa (gehen wir), machnwa (machen wir), habta (habt ihr), gehta (geht ihr), kommta (kommt ihr), hatm (hat ihm). Відпрацьовуємо, граючись із реченнями: Und

dann *hat er* uns gesagt, *dass er* später kommt. Dann *hat sie* ihm einen Kuss gegeben. Was *hast du* darauf geantwortet? Du *hast ihm* doch hoffentlich kein Geld gegeben?

Щоце “стирання” стосується часток *etwas/einmal*: Und nun *mal was ganz Spannendes!* *et-* в *etwas* та *ein-* в *einmal* стираються, але не у випадках, коли *etwas* означає *ein wenig*, а *einmal* – *ein einziges Mal*. So etwas Schönes habe ich noch nie erlebt. Kommen Sie mich doch bitte einmal besuchen, wenigstens ein Mal! Ich habe einmal etwas gesehen, was die die ganze Sache etwas positiver erscheinen lässt.

“Стирання” префіксів *hin-/her-*: Wer *rausgeht*, muss auch wieder *reinkommen*. Знаємо, що існує різниця у вживанні цих префіксів, залежно від напрямку руху (від/до мовця) тощо. У розмовній мові ця різниця часто стирається, перед словом залишається лише *r-*. Розглядаємо приклади, “граємо в німецьку вимову”: *Komme bitte herunter und gehe einmal hinüber zum Milchgeschäft. Gehen Sie bitte mutig hinein, aber kommen Sie bitte auch wieder gesund heraus! Jetzt habe ich herausgefunden, wie man hinüber, hinauf und herunter richtig ausspricht.*

Інші випадки фонетико-морфологічних Abschleifungen: *Alles kamma, wemma will, und ein bissjen is mehr als nix*. У деяких словах при швидкій вимові можуть в кінці частково чи повністю “стиратися” приголосні *-d/t, -n, -l*: *ma(l), is(t), un(d), nich(t), sin(d), we(nn), ma(n), ka(nn)*. Добираємо цікаві приклади.

У позиції контакту з *s-, z-* та *sch-* суфікс *-chen* вимовляється як *j* (замість *ch*): *bisschen, Küsschen, Herzchen, Fläschchen*, але залишається в словах *Kindchen, Kettchen*. Особливо популярною ця форма “стирання” є для слова *nichts* – */nix/*. *Bisher ist es ganz gut gegangen, es ist glücklicherweise nichts Schlimmes passiert. Da kann man mal sehen, dass gar nichts funktioniert, wenn man mal nicht da ist. Das Kindchen hat aus seinem Fläschchen mit dem Herzchen ein bisschen auf sein Bettchen gekleckert.*

Кожне нове слово студент вимовляє вголос, працюємо над вимовою комплексу звуків та інтонацією в межах речення (фрази), експериментуємо, добираємо приклади вживання. Ми переконані, що принцип апроксимації, який застосовується на початковому етапі вивчення німецької мови в нашому випадку є недоречним і навіть шкідливим. Апроксимована вимова – це така вимова, в якій відсутні фонологічні помилки (тобто помилки у вимові фонем в потоці мовлення), але яка допускає нефонологічні помилки (або помилки у вимові алофонів). Вони спричиняють іноземний акцент, але не перешкоджають розумінню мовця. Студенти вже володіють англійською мовою, а це означає, що вони розуміють мовні значення, у них розвинуте “міжмовне чуття” (фонетичне, лексичне, граматичне), усвідомлення форм. Наше завдання – використати емоційний фактор (ігрові прийоми, моделювання ситуацій спілкування) для створення комунікативного (мовленнєвого) середовища, мотивації та зацікавлення. Запропоновані нами “ігри в німецьку вимову” спрямовані на те, щоб створити в англо-

україномовних студентів німецький акцент, завдяки емоційному насиченню навчального матеріалу, ігровій атмосфері.

Провідним принципом на початковому етапі вивчення другої іноземної мови, на нашу думку, є комунікативна спрямованість навчання – оволодіння мовою як засобом спілкування, набуття практичних навичок, забезпечення максимальної мовленнєвої активності студентів, створення ситуацій для спілкування. Ефективність кожного заняття з другої іноземної мови визначається кількістю мовленнєвої практики окремого студента.

Занурення в “німецьку вимову”, яке створюється на основі запропонованих комунікативних ігор, інтенсифікує процес вивчення іноземної мови на початковому етапі. Система фонетичних ігор дає можливість змінити форми роботи, створити мовленнєве середовище, яке сприяє взаємопов’язаному розвитку різних видів мовленнєвої діяльності, а також вивчення різних аспектів мови (лексики, граматики). Так відбувається навчання на початковому етапі, тривалість його може бути різною, як правило, перші два-три заняття, із поступовим переходом до “розмовної” тематики, вивчення лексики та граматики. Ми переконались, що вдало організований початковий етап сприяє в подальшому успішному опануванню студентами “Практичного курсу другої іноземної мови та перекладу (німецька)”, а також інших предметів.

Перспективи подальшого дослідження вбачаємо в розробці ефективних прийомів опанування мовним матеріалом та розвитку мовленнєвих навичок під час вивчення німецької мови студентами спеціальності “Філологія”.

Список використаної літератури

- 1. Агібалова Т. М.,** Алпатова О. В. Шляхи подолання комунікативних бар’єрів іноземними студентами нефілологічних спеціальностей. *Тези доповідей Міжуніверситетського науково-практичного семінару «Іншомовна комунікативна компетентність у фаховій діяльності»*. Харків : Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, 2018. С. 9–10.
- 2. Гутник В. М.** Особливості формування фонетичної усвідомленості у майбутніх вчителів у комунікативному вступному корективному курсі з німецької мови. *Іноземні мови*. 2016. №1. С. 24–30.
- 3. Мельник Т. В.** Формування фонетичної компетенції студентів на заняттях з іноземної мови. *Актуальні проблеми сучасної науки. XLII Міжнародна науково-практична інтернет-конференція*. Вінниця, 2020. Ч. 5. С. 53–56.
- 4. Олексенко О. О.,** Решетняк І. О. Методологічні підходи до формування фахової іншомовної комунікативної компетентності у ЗВО. *Тези доповідей Міжуніверситетського науково-практичного семінару «Іншомовна комунікативна компетентність у фаховій діяльності»*. Харків : Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, 2018. С. 75.
- 5. Тупиця О. Ю.** Німецька мова. Розмовна мова. Середній рівень. Вправи з граматиною. GlobeEdit, 2018. 156 с. URL:

<https://www.morebooks.shop/store/gb/book/Німецька-мова-Розмовна-мова-Середній-рівень/isbn/978-613-8-24545-2> (дата звернення: 11.08.2021).
6. Чорна С. С. Специфіка навчання другої іноземної мови (німецької) студентів спеціальностей «Готельно-ресторанна справа» та «Туризм». *Держава та регіони. Серія: Гуманітарні науки*. 2016. №3-4. С. 31–34.
7. Чухно О. А. Методика формування фонетичної компетентності майбутніх учителів у процесі навчання англійської мови після німецької : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.02 «Теорія і методика навчання: германські мови». Харків, 2019. 22 с.

References

- 1. Ahibalova, T. M., & Alpatova, O. V.** (2018). Shliakhy podolannia komunikatyvnykh barieriv inozemnyu studentamy nefilolohichnykh spetsialnosti [Ways to overcome communication barriers by foreign students of non-philological specialties]. *Tezy dopovidei Mizhuniversytetskoho naukovo-praktychnoho seminaru «Inshomovna komunikatyvna kompetentnist u fakhovii diialnosti» – Abstracts of reports of the Interuniversity scientific-practical seminar „Foreign language communicative competence in professional activity”*. (pp. 9-10). Kharkiv: Natsionalnyi yurydychnyi universytet imeni Yaroslava Mudroho [in Ukrainian].
- 2. Hutnyk, V. M.** (2016). Osoblyvosti formuvannia fonetychnoi usvidomlenosti u maibutnykh vchyteliv u komunikatyvnomu vstupnomu korektyvnomu kursu z nimetskoi movy [Features of the formation of phonetic awareness in future teachers in the communicative introductory corrective course in German]. *Inozemni movy – Foreign languages, 1*, 24-30 [in Ukrainian].
- 3. Melnyk, T. V.** (2020). Formuvannia fonetychnoi kompetentsii studentiv na zaniattiakh z inozemnoi movy [Formation of phonetic competence of students in foreign language classes]. *Aktualni problemy suchasnoi nauky. XLII Mizhnarodna naukovo-praktychna internet-konferentsiia – Actual problems of modern science. XLII International Scientific and Practical Internet Conference, 5*, 53-56. Vynnytsia [in Ukrainian].
- 4. Oleksenko, O. O., & Reshetniak, I. O.** (2018). Metodolohichni pidkhody do formuvannia fakhovoi inshomovnoi komunikatyvnoi kompetentnosti u ZVO [Methodological approaches to the formation of professional foreign language communicative competence in higher education institutions]. *Tezy dopovidei Mizhuniversytetskoho naukovo-praktychnoho seminaru «Inshomovna komunikatyvna kompetentnist u fakhovii diialnosti» – Abstracts of reports of the Interuniversity scientific-practical seminar «Foreign language communicative competence in professional activity»*. (p. 75). Kharkiv: Natsionalnyi yurydychnyi universytet imeni Yaroslava Mudroho [in Ukrainian].
- 5. Tupytsia, O. Yu.** (2018). Nimetska mova. Rozmovna mova. Serednii riven. Vpravy z hramatykoiu. GlobeEdit [German language. Spoken language. Average. Exercises with grammar. GlobeEdit]. Retrieved from <https://www.morebooks.shop/store/gb/book/Німецька-мова-Розмовна-мова-Середній-рівень/isbn/978-613-8-24545-2> [in German].
- 6. Chorna, S. S.** (2016). Spetsyfika navchannia druhoi inozemnoi movy (nimetskoi) studentiv

spetsialnopei «Hotelno-restoranna sprava» ta «Turyzm» [Specifics of teaching a second foreign language (German) to students majoring in «Hotel and restaurant business» and «Tourism»]. *Derzhava ta rehiony. Serii: Humanitarni nauky – State and regions. Series: Humanities, 3-4, 31-34* [in Ukrainian]. **7. Chukhno, O. A.** (2019). *Metodyka formuvannia fonetychnoi kompetentnosti maibutnikh uchyteliv u protsesi navchannia anhliiskoi movy pislia nimetskoi* [Methods of forming the phonetic competence of future teachers in the process of teaching English after German]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Kharkiv [in Ukrainian].

Тупиця О. Ю., Зімакова Л. В. Розвиток фонетичної компетентності студентів під час вивчення другої іноземної мови

У статті розглянуто особливості розвитку фонетичної компетентності студентів спеціальності “Філологія”, які починають вивчати другу іноземну мову (німецьку). Фонетична компетентність є складником усіх видів мовленнєвих навичок. Автори переконані, що вивчення фонетики не можливе без практичного засвоєння лексичних та граматичних конструкцій іноземної мови. Підібрані авторами “ігри в німецьку вимову” спрямовані на створення “німецького акценту” студентів. Таким чином, практика доводить, що принцип апроксимації, який застосовується на початковому етапі вивчення іноземної мови, є недоречним для студентів у вивченні німецької мови як другої іноземної.

Ключові слова: студент-філолог, фонетична компетентність, друга іноземна мова (німецька), комунікативний підхід, гра в німецьку вимову.

Тупиця А. Ю., Зімакова Л. В. Развитие фонетической компетентности студентов при изучении второго иностранного языка

В статье рассматриваются особенности развития фонетической компетентности студентов специальности “Филология”, которые начинают изучать второй иностранный язык (немецкий). Фонетическая компетентность является составной всех видов речевой деятельности. Авторы считают, что изучение фонетики не возможно без практического освоения лексических и грамматических конструкций языка. Предложенные авторами “игры в немецкое произношение” рассчитаны на формирование “немецкого акцента” у студентов. Таким образом, практика доказывает, что принцип аппроксимации, который используется на начальном этапе изучения иностранного языка, может быть ненужным для студентов при изучении немецкого языка как второго иностранного.

Ключевые слова: студент-филолог, фонетическая компетентность, второй иностранный язык (немецкий), коммуникативный подход, игра в немецкое произношение.

Турютська О. Ю., Зімакова Л. В. Development of phonetic competence of students mastering a second foreign language

The article analyses peculiarities of the development of phonetic competence of students majoring in “Philology” who begin to learn a second foreign language (German). Phonetic competence is the ability to correctly articulate, intonate the utterances and comprehend the speech of others. According to the authors, phonetic competence is based on the skills laid at the initial stage of learning a second foreign language. Phonetic competence is an important component of all types of speech skills and therefore, it develops comprehensively in speech activity. The authors are convinced that the study of phonetics is not possible without the practical mastery of lexical and grammatical constructions of a foreign language. The author’s methods of development of phonetic competence of philology students are based on the following principles: 1) comparative analysis of phonetic phenomena in different languages; 2) taking into account the difference between spelling and pronunciation; 3) development of phonemic hearing; 4) active training; 5) the use of emotional means. The task of a teacher is to create an emotional factor (game techniques, models of communication situations, selection of speech patterns), a communicative environment, motivation and interest. The “German pronunciation games” selected by the authors are aimed at creating a “German accent” for students. Thus, practice proves that the principle of approximation, which is applied at the initial stage of learning a foreign language, is inappropriate for students learning German as a second foreign language. Communicative orientation is the main aspect of planning a second foreign language lesson for philology students. It is determined that successfully organized initial stage of the development of phonetic competence is very effective for further mastering a practical course of a second foreign language.

Key words: philology student, phonetic competence, second foreign language (German), communicative approach, German pronunciation game.

Стаття надійшла до редакції 09.09.2021 р.

Стаття прийнята до друку 10.10.2021 р.

Рецензент – д. філол. н., проф. Кобзар О. І.